

INHOUDSOPGAVE

Pagina 1/2

Het Raamwerk

Pagina 3

Andreé van Esprijs

Pagina 4/5

Jongerenwerk Kat-
wijk

Pagina 6/7

Decentralisaties
en Transitie
Jeugdzorg

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de projectgroep Ketenaanpak jeugdbeleid-jeugdzorg Zuid-Holland Noord.

Redactie:

Bronja Nijk
Mieke Hogervorst
Voor meer informatie
of vragen over de inhoud,
kunt u mailen naar:

ketenaanpakjeugd@hollandrijnland.net

Tekst en ontwerp:

Muralto Tekstontwerp
Irene de Muralto
info@muralto.nl

Illustratie:

Studio Vonk

Het Raamwerk enthousiast over 1 Gezin, 1 Plan

“Een betrokken team waarin alle expertise is gebundeld”

“**M**onique* kreeg van haar MEE consultant specialistische zorgcoördinatie”, vertelt Janet. “Zij had geruime tijd gewerkt, ook nog lang na de bevalling van haar zoon, zeven jaar geleden. Het werd lastiger toen hij wat ouder werd en zij het gevoel had altijd op haar tenen te lopen. Monique kreeg financiële problemen en werd depressief, waardoor zij uiteindelijk in de ziektewet belandde.” Samen met haar MEE consultant kreeg ze grip op de problemen door het maken van een gezinsplan.

Coördinatie

De grondslag van depressiviteit bij mensen met een verstandelijke beperking ligt veelal in het feit dat zij het overzicht kwijtraken en niet kunnen voldoen aan de regelmaat met betrekking tot huishouding en dergelijke. Ook het gevoel van ‘anders zijn’ kan een rol spelen. “Dat geldt ook voor Monique; zij voelt uitstekend aan dat ze bepaalde zaken minder goed aankan, maar het lukt haar niet dit goed te corrigeren”, zegt Mirjam. “De problematiek van Monique werd op een gegeven moment dusdanig dat diverse instanties aan de bel trokken. Haar MEE consultant heeft Het Raamwerk geactiveerd om samen te werken in het gezinsplan, voor begeleiding gericht op de

Het Raamwerk biedt ondersteuning en begeleiding aan kinderen en volwassen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking. Bemiddelaar Janet Goedemans en persoonlijk begeleider Mirjam Rabbelier vertellen meer over Het Raamwerk en de samenwerking binnen |Gezin|Plan. Dit gebeurt aan de hand van een casus van een alleenstaande moeder van 42 jaar met een licht verstandelijke beperking.

licht verstandelijke beperking van Monique.” Mirjam: “Monique had zelf ook al aangegeven het niet meer aan te kunnen. Zij is heel blij met de begeleiding; het geeft haar de mogelijkheid bij haar zoon te blijven, met wie zij uiteraard het beste voor heeft.”

Stappenplan

Eerst is in kaart gebracht wat Het Raamwerk precies voor Monique kan betekenen, waarna Mirjam samen met de zorgconsulent uiteen heeft gezet op welke wijze de zorg uitgevoerd kan worden. Ook heeft Mirjam bij Monique geïnventariseerd met welke (dagelijkse) problemen zij kampte en aan welke ondersteuning zij behoefte had. “Monique had een brij aan vragen, variërend van de verkoop van een brommer, het aanschaffen van een bril en het onderhouden van contacten met de woningbouwvereniging, tot vragen rond haar handicap met betrekking tot ergotherapie en school. Het was teveel voor Monique om dat zelf allemaal op te pakken.

Wij hebben de vragen gefilterd, gekeken waar de prioriteiten lagen, samen doelen gesteld en de juiste partners benaderd.”

> lees verder op pagina 2

< vervolg van pagina 1

In het geval van Monique zijn dit Cardea Jeugdzorg voor opvoedingsondersteuning, de school, de ergotherapeut en de casemanager Jeugdzorg. Andere betrokkenen zijn de bewindvoerders, de revalidatiearts, het UWV en de huisarts. Vanuit Het Raamwerk komt wekelijks een begeleider langs om Monique te helpen met praktische zaken, zoals het regelen van een fiets, het maken van afspraken met de woningbouwvereniging of het meegaan bij het kopen van een bril.

“We begonnen met 32 doelen, waarvan er nu 17 zijn behaald”, vervolgt Mirjam. “Daar zijn overigens wel nieuwe bijgekomen. De behaalde doelen bewaren we, zodat Monique kan zien hoe ver ze al is gekomen. Dat biedt perspectief en de kracht om door te gaan.” Inmiddels heeft de MEE consultant de specialistische zorgcoördinatie afgesloten en zorgt Mirjam voor de algemene zorgcoördinatie. Bovendien onderhoudt zij regelmatig contact met alle betrokkenen en heeft zij de verantwoordelijkheid voor het gezinsplan.

Collegialiteit

Volgens Janet en Mirjam is het fijne van I Gezin, I Plan dat de taken en doelen helder zijn vastgelegd. Janet: “We vormen een hecht team waarin alle expertise gebundeld is. De samenwerking is heel collegiaal, terwijl iedereen zijn focus heeft op de eigen taken. We weten elkaar goed te vinden. Niet alleen voor ons werkt dat prettig, ook de cliënt weet wie waarvoor verantwoordelijk is. De cliënt is altijd leidend in onze begeleiding; het gaat er immers om dat hij of zij de beste toegepaste zorg krijgt. En dankzij I Gezin, I Plan kan Monique bij haar zoon blijven en zo optimaal mogelijk functioneren in de maatschappij.” <

**de naam is wegens privacy redenen gefingeerd.*

OVER HET RAAMWERK

Stichting Het Raamwerk ondersteunt en begeleidt kinderen en volwassenen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking, zodat zij ‘gewoon’ hun eigen leven kunnen leiden. ‘Gewoon’ betekent zélf de regie hebben over je leven, zélf keuzes maken, rechten en plichten hebben, autonoom zijn, vrienden hebben, je kunnen ontplooiën, naar vermogen bijdragen aan de samenleving, een zinvol leven leiden. Ongeveer 800 medewerkers bieden ondersteuning en begeleiding aan ruim 700 cliënten op het gebied van wonen, dagbesteding en (para)medische zorg. Het werkgebied van Het Raamwerk is Zuid-Holland Noord. Kijk voor meer informatie op de website.

1 Gezin, 1 Plan genomineerd voor Andréé van Es Prijs 2011

Weliswaar geen koppositie, maar wel een nominatie om trots op te zijn! Uit de negentien inzendingen voor de Andréé van Esprijs behaalde I Gezin, I Plan samen met "Ouder en Kind Samen" een gedeelde tweede plaats. Menskracht werd uiteindelijk winnaar van deze 'baanbrekende' verkiezing. Deze tweede plaats is een opsteker voor alle professionals in de regio die werken met I gezin I plan en hierdoor de kwaliteit van de hulp en zorg verbeteren.

Gerda Visser van de gemeente Leiden en Els van Meurs van GGZ Rivierduinen hebben ervoor gezorgd dat I gezin I plan werd ingezonden en daarmee mee kon dingen voor de Andree van Esprijs. Zij wilden hiermee het pionierswerk van vele professionals in onze regio voor het voetlicht brengen. De jury was zeer te spreken over I Gezin, I Plan. Uit het juryrapport kwam maar voren dat de methodiek de meest complete inzending is met betrekking tot intersectorale samenwerking; er werken immers veel verschillende partijen aan mee, zoals MEE, GGD, GGZ, Jeugdzorg, Kwadraad, Thuiszorg, maatschappelijke dienstverlening, Regionaal Bureau Leerplicht en vijftien gemeenten. Daarnaast is de rol van het samenwerkingsverband Holland Rijnland belangrijk. Verder zijn een groot aantal andere partijen betrokken, zoals wijkagent, reclassering, slachtofferhulp, schuldhulpverlening, school, huisarts enz. I Gezin, I Plan blijft in ontwikkeling en nieuwe partijen sluiten aan. Ook het nadrukkelijk betrekken van het sociale netwerk werd door de jury als zeer positief ervaren.

vlnr: Andréé van Es, Els van Meurs (GGZ rivierduinen) en Gerda Visser, (gemeente Leiden).

In ontwikkeling

De kracht van I Gezin, I Plan blijkt uit het feit dat het is gestart vanuit de werkvloer en tegelijk bestuurlijk geborgd is. Het is geen star model, maar een methodiek die in ontwikkeling blijft. De organisaties versterken elkaar en spreken elkaar aan op de uitgangspunten. Dankzij I Gezin, I Plan worden ouders in een veel sterkere positie gezet en gaan zorgaanbieders meer naar de service verlenende rol toe. Zo dragen gezinsleden bij aan het opstellen van het gezinsplan; het gezinsplan ligt bij hen thuis 'op de keukentafel'. Alles wat gedaan moet worden kan beschreven worden op slechts 2 A4-tjes. Ouders en jongeren regelen zoveel mogelijk zaken zelf, waar nodig met ondersteuning. Zij zijn aanwezig bij rondetafelgesprekken of andere vormen van afstemmingsoverleg tussen de betrokken professionals. Momenteel wordt gewerkt aan verdere verbetering van de methodiek: deze is ondergebracht in een PlanDoStudyAct-cyclus.

Over Andréé van Es

De tweejaarlijkse Andréé van Es Prijs is ingesteld door GGZ Nederland bij het vertrek van Andréé Van Es als voorzitter in 2007. De prijs zet professionals in het zonnetje die een voortrekkersrol vervullen in grensoverschrijdende samenwerking. Deze keer lag de focus op een intersectorale aanpak in de zorg voor multiprobleemgezinnen. De winnaar krijgt een geldprijs van € 10.000,- en een mooi aandenken. De jury, waarvan Andréé van Es voorzitter is, was verheugd over het aantal inzendingen dit jaar, maar liefst negentien! Hieruit blijkt dat er vele (baanbrekende) initiatieven zijn in het hele land. Naast I Gezin, I Plan was Ouder en Kind Samen (Midden- en Noord-Gelderland en de provincie Utrecht) genomineerd, maar de eerste prijs ging uiteindelijk naar Menskracht (regio Amersfoort). Professionals van vijf verschillende organisaties werken hierin op een bijzondere manier samen om gezinnen met complexe problemen te helpen. <

Jongerenwerker Marcel van Tol:

“Samenwerken om de jongeren in Katwijk op weg te helpen”

Schooluitval, druggebruik, criminaliteit; net als iedere stad, kent ook Katwijk de problemen waarmee jongeren te kampen kunnen krijgen. Katwijk was zelfs een van de eerste gemeenten die – met succes – vanuit het jongerenwerk verslavingszorg opzette om de drugsoverlast in te perken. Marcel van Tol werkt ruim 20 jaar voor het jongerenwerk Katwijk (onderdeel van Factor Welzijn) en hij vertelt enthousiast over de samenwerking tussen Jongerenwerk, de gemeente, politie en diverse zorginstellingen.

Het jongerenwerk neemt volgens Marcel een belangrijke positie in binnen Katwijk. “Juist omdat we nauw contact hebben met jongeren, signaleren we veel. Als factor welzijn werken we vindplaatsgericht en het is belangrijk om hulp op maat te kunnen bieden.”

Kenmerkend voor Katwijk, is de hechte gemeenschap, ondanks de ruim 60.000 inwoners. En hoewel het jongerenwerk nog relatief kort bestaat, zo'n 25 jaar, is er al enorm veel bereikt. “We hadden eerst geen ‘plek’ in het systeem, maar die hebben we nu ruimschoots verworven.”, vervolgt Marcel. “In het begin werd er vanuit gegaan dat iedereen wel goed terecht kwam als je maar doorverwees. Dat werkte natuurlijk niet goed en de andere instanties zagen ook in dat we vooral moesten samenwerken als we willen

voorkomen dat risicojongeren tussen de wal en het schip vallen.”

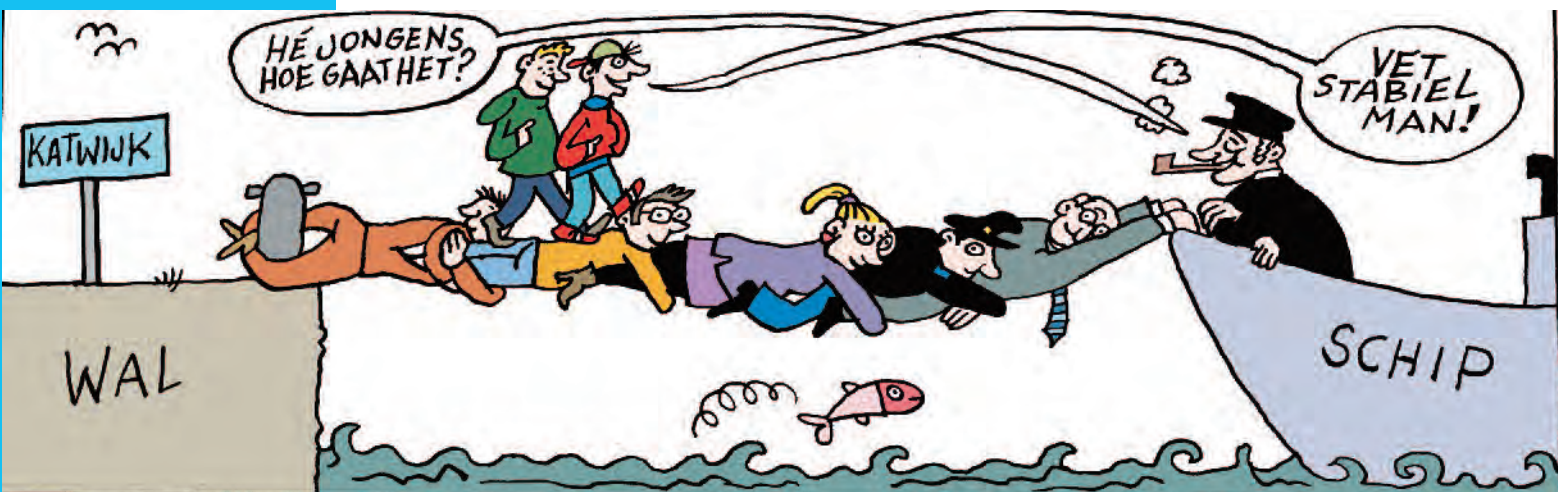
Signaleringsoverleg

Inmiddels is er veel veranderd en wordt er nauw samengewerkt tussen onder meer jongerenwerk, gemeente, wijkagent en diverse zorginstaties. Goed voorbeeld hiervan is het Signaleringsoverleg dat een keer per maand plaatsvindt met GGD, Halt, JMW, politie, het CJG en het jongerenwerk. Marcel: “Het Signaleringsoverleg is door de ‘bemoeienis’ van onze wijkagent tot stand gekomen. Een uitstekend initiatief waarbij we intensief samenwerken om een bepaalde risicojongere de zorg te kunnen geven die hij of zij nodig heeft.” Tijdens het Signaleringsoverleg worden jongeren besproken die door een van de partners zijn aan-

gemeld. In het overleg wordt inzichtelijk wie extra aandacht behoeft en kun je gericht stappen ondernemen. Zo kunnen wij een actieve rol spelen in bijvoorbeeld de vrijetijdsbesteding en het ontwikkelen van diverse activiteiten. Omdat wij letterlijk tussen jongeren staan, zijn we heel toegankelijk; er is geen hiërarchische verhouding waardoor de afstand heel klein is. Dat is ook onze kracht: we weten precies wat er speelt en weten jongeren te bereiken.”

Platform Kocon

Dat doet het jongerenwerk via diverse initiatieven, zoals Kocon, een platform van instellingen en vrijwilligers op het terrein van de verslavingszorg in de gemeente Katwijk. “Net als iedere grotere stad, heeft ook Katwijk te kampen met drugsoverlast”, vervolgt Marcel. “Kocon richt zich op

“De saamhorigheid in Katwijk is groot; iedereen voelt zich enorm betrokken bij het wel en wee van de jongeren. We zetten ons met zijn allen in om te voorkomen dat risicjongeren echt het verkeerde pad op gaan.”

de preventie, zorg en het maatschappelijk herstel van jongeren met een verslaving. Het is succesvol, mede dankzij de enorme inzet en het enthousiasme van de vrijwilligers.”

Survivalproject

Een van die preventieactiviteiten die vanuit het jongerenwerk wordt georganiseerd is het survivalproject. “Met een groep van ongeveer vijftien jongeren gaan we ieder jaar op survival, meestal in de Ardennen. Het gaat hierbij om jongeren onder de zestien jaar die we vanuit ons werk op straat tegenkomen en die tegen het ‘randje’ zitten, veelal jonge mensen die alcohol drinken, roken, op straat rondhangen en vaak een zekere afstand hebben tot hun ouders. Met die jongeren gaan we dan een week op pad en krijgt ieder een taak toebedeeld. De dagen worden volgepland met activiteiten als klimmen, tokkelen, mountainbiken, nachtdropping met kaart, vlotbouwen van palen, touw en banden en paintball. De jongeren leren hier ook samen te werken.” Naast alle sportieve activiteiten is er een preventieprogramma waarbij de deelnemers op de gevolgen van het gebruik van alcohol en drugs op jonge leeftijd gewezen worden. In het vervolgtraject worden ook de ouders

uitgenodigd voor het gesprek. “Ouders denken soms dat een biertje of glaasje wijn op zijn tijd geen kwaad kan, maar realiseren zich soms onvoldoende dat alcohol op jonge leeftijd tot verstreckende gevolgen kan leiden”, aldus Marcel. “Daarom is het belangrijk ook de ouders hierin te betrekken.”

Oud & Nieuw

Wordt met het survivalproject een specifiek groepje risicjongeren bereikt, met het jaarlijkse Oud & Nieuwevenement geeft Stichting Katwijkse Activiteiten in samenwerking met het jongerenwerk handen en voeten aan dit grote evenement. Hierbij ondersteunen en adviseren de jongerenwerkers het bestuur, en onderhouden het contact met de gemeente, politie en andere belangrijke partijen uit naam van het bestuur. Ook nemen zij de organisatie op hun schouders van het Oud & Nieuwevenement. “Ons doel is om risicjongeren tijdens Oud & Nieuw een plek te geven”, vervolgt Marcel enthousiast. “Wij benaderen jongeren bij de voorbereiding van de uitvoering zodat het echt hún evenement wordt. Door deze aanpak voelen de jongeren zich enorm betrokken en komen zij en hun achterban naar het Oud & Nieuwevenement. Het eindejaarsevenement wordt eigen-

lijk helemaal gedragen door jongeren, want voor de op- en afbouw worden vanuit Bureau Halt tieners met een taakstraf ingezet. Marcel: “Bijzonder is dat zij het heel leuk vinden om te doen en het komt regelmatig voor dat we deze risicogroep terug zien wanneer ze 16 zijn, als bezoeker of zelfs als vrijwilliger achter de bar.”

Samenwerking

Samen met de diverse instanties geeft het jongerenwerk Katwijk handen en voeten aan de verschillende activiteiten. Bovenstaande is slechts een greep uit de werkzaamheden van Jongerenwerk, al geeft het een mooi beeld van de ketensamenwerking. “We versterken elkaar”, eindigt Marcel. “Maar dat is natuurlijk alleen mogelijk als je hetzelfde doel voor ogen hebt. In Katwijk heerst een grote saamhorigheid en iedereen is betrokken bij het wel en wee van de jongeren. We zetten ons met zijn allen in om te voorkomen dat risicjongeren echt het verkeerde pad op gaan. Dat doen we door overleg, goede afstemming, duidelijk afspraken met elkaar te maken en de verantwoordelijkheden neer te leggen bij degenen waar zij horen.” <

Kijk [hier](#) voor meer informatie over jongerenwerk Katwijk. Meer informatie over Platform Kocon is te vinden op de [website](#).

GROTE VERANDERINGEN IN (JEUGD)ZORG EN ONDERWIJS

Het kabinet heeft ervoor gekozen een aantal grote taken over te brengen naar gemeente. Het gaat dan om drie decentralisaties.

Zo gaat alle jeugdzorg per 1-1-2015 over naar de gemeenten. Met ingang van 2013 wordt ook de begeleiding en dagbesteding vanuit de AWBZ (zorgverzekeraars) overgeheveld naar de WMO (gemeenten). Tot slot gaan gemeenten uitvoering geven aan de wVt Werken naar Vermogen, waarin ook de Wajong wordt ondergebracht. Daarnaast zal de wet op het passend onderwijs de nodige afstemming tussen gemeenten en de samenwerkingsverbanden in het onderwijs vereisen.

Deze decentralisaties hebben grote gevolgen voor veel jeugdigen en gezinnen waar de Ketenaanpak jeugd zich op richt. Samenwerking op regionaal niveau is nodig om deze nieuwe taken goed te kunnen uitvoeren.

Transitie Jeugdzorg

De verantwoordelijkheid voor en de financiering van de jeugdzorg wordt met ingang van 2015 overgedragen naar de gemeenten. Het gaat hierbij om alle vormen van jeugdzorg:

- Toegang tot zorg / begeleiding
- AMK
- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering
- Geïndiceerde jeugdzorg
- Geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen

En al per 2013:

- Zorg voor licht verstandelijk beperkte jongere (LVB)
- Begeleiding en dagbesteding jeugdigen en gezinnen vanuit AWBZ

Er komt één financiering voor de hele jeugdzorg en het huidige systeem van indicatiestellingen verdwijnt en moet worden vervangen door het "arrangeren" van de benodigde ondersteuning. De Centra Jeugd en Gezin moeten gaan fungeren als toegang tot alle jeugdzorg.

De drie decentralisaties hebben dezelfde uitgangspunten:

- > Het versterken van de eigen kracht van ouders en jongeren
- > Nadruk op preventie
- > Betrekken van het sociale netwerk

Passend onderwijs

Ook wordt momenteel hard gewerkt aan Passend Onderwijs, onderwijs dat uit onderwijskundig en pedagogisch oogpunt aansluit op de behoeften en mogelijkheden van iedere leerling. Het onderwijs krijgt een zorgplicht en is verplicht te zorgen voor een passende plek voor iedere leerling; het "rugzakje" verdwijnt.

Ondersteuning moet zoveel mogelijk nabij de omgeving van het kind plaatsvinden.

Het wetsvoorstel voor passend onderwijs moet ook leiden tot meer afstemming tussen het onderwijs, gemeenten en lokale zorgpartners, met als uiteindelijk doel meer maatwerk voor jeugdige leerlingen. Om het huidige onderwijs passender te maken, wordt per 1 augustus 2012 de bestaande organisatie van de leerlingenzorg in het basis- en voortgezet onderwijs op een aantal punten ingrijpend veranderd. Zo wordt de scheiding tussen regulier en speciaal onderwijs opgeheven. Per 1 augustus 2013 worden de REC's 3 en 4 (1 en 2 blijven nog wel bestaan) opgeheven en zijn de samenwerkingsverbanden verantwoordelijk voor het verdelen van de middelen en zorgtoewijzing.

Overeenkomsten

Aanleiding voor de transitie van de jeugdzorg en passend onderwijs zijn de uit de hand lopende kosten en financiële en organisatorische schotten tussen lichte en zwaardere zorg. De oplossing wordt gezocht door deze budgetten in één hand te brengen.

Bij passend onderwijs worden de budgetten neergelegd bij de samenwerkingsverbanden voor primair en voortgezet onderwijs. Ook wordt de huidige indicatiestelling afgeschaft en wordt gezocht naar een nieuwe wijze van zorgtoewijzing. Beide operaties moeten 300 miljoen aan bezuinigingen opleveren.

Afstemmen en samenwerken

In de regio Holland Rijnland trekken de gemeenten met elkaar op om zich voor te bereiden op alle nieuwe taken. De drie decentralisaties die op de gemeenten afkomen (jeugdzorg, begeleiding en dagbesteding naar WMO en de wet Werken naar Vermogen) worden in samenhang opgepakt. Een integrale benadering is nodig om de bezuinigingen, waarmee de decentralisaties gepaard gaan, op te kunnen vangen. Vanzelfsprekend levert een integrale werkwijze ook voor de klant/inwoner een grote meerwaarde. Door een goede gezamenlijke voorbereiding willen gemeenten ervoor zorgen dat zij straks de verantwoordelijkheden goed kunnen oppakken en zowel een betere als ook goedkopere zorg voor haar inwoners kunnen bieden.

Binnen het project Ketenaanpak Jeugd wordt samen met het samenwerkingsverbanden in het onderwijs een pilot voor integrale zorgtoewijzing voorbereid. Daarbij zijn de uitgangspunten van 'I gezin I plan' uitgangspunt voor het inzetten van alle zorg en begeleiding. Dus niet meer alleen 'I gezin I plan' bij complexe gezinnen met diverse hulpverleners, maar al vanaf het eerste contact kijken wat een kind of gezin nodig heeft en dat organiseren.

Wij houden u via de nieuwsbrief op de hoogte van deze grote veranderingen. <

Het nieuwe convenant Ketenaanpak jeugdbeleid, jeugdzorg en gezinsondersteuning voor de periode 2009-2012 bevat afspraken over de totstandkoming van Centra voor Jeugd en Gezin in elke gemeente, de regionale verwijzindex JeugdMATCH en de coördinatie van zorg en het werken met 'I gezin I plan'.

Het convenant is ondertekend door de gemeenten Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Rijnwoude, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude alsmede de volgende instellingen: GGD HM, ActiVite, Valent, Kwadraad, MEE ZHN, GGZ Rivierduinen/kinderen en jeugd, GGZ Rijnstreek, GGZ Duinen Bollenstreek, GGZ Leiden e.o., Centrum voor Autisme en Kristal, Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland, William Schrikker Jeugdbescherming, Raad voor de Kinderbescherming, HALT Hollands Midden-Haaglanden, Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland, Cardea Jeugdzorg, Horizon Jeugdzorg en Het Raamwerk.